

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ (ГОДІВЛЯ, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ТЕХНОЛОГІЯ)

УДК 636.22/28.082

ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЧОК ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО МОЛОЧНОГО СТАДА

В. П. Олешко

Білоцерківський національний аграрний університет

Дослідження проведено на телицях української чорно-рябої молочної породи племзаводів СВК ім. Щорса (n=580) Білоцерківського району та СТОВ «Агросвіт» (n=566) Миронівського району Київської області.

Результати досліджень інтенсивності вирощування ремонтного молодняка показують, що у СВК ім. Щорса жива маса теличок 6-місячного віку була на 11–18 кг ($P>0,999$) нижче стандарту породи.

У середньому за чотири роки жива маса 6-місячних теличок була нижче стандарту на 16 кг і становила 154 кг. Це свідчить про недоліки у господарстві існуючої системи вирощування ремонтних теличок до 6-місячного віку.

Слід зазначити, що вирощуванню ремонтного молодняка з 12- до 18-місячного віку приділяється більше уваги. Жива маса однорічних теличок перевищувала стандарт породи лише на 1–13 кг, а у 18 місяців жива маса ремонтних теличок значно перевищувала стандарт на 26–58 кг 424 ($P >0,99$). У середньому жива маса теличок парувального віку – 419 кг, що на 39 кг більше стандарту породи.

У племзаводі СТОВ «Агросвіт» жива маса 6-місячних теличок за чотири роки коливається в межах 168–172 кг, а у середньому становить 170 кг, що відповідає стандарту породи. Жива маса 12-місячних теличок репродукції у середньому становить 299 кг, що вище стандарту на 19 кг. Жива маса ремонтних теличок парувального віку коливається у межах 378–429 кг за стандарту породи 380 кг. У середньому вона становить 410 кг, що більше стандарту на 30 кг ($P>0,999$).

У племзаводі СВК ім. Щорса телят у молочний період випоюють вручну. У СТОВ «Агросвіт» випоювання молока ремонтним теличкам у період від 8- до 76-денного віку здійснюється за допомогою автоматичної станції випоювання телят.

У племзаводі СТОВ «Агросвіт» для збільшення кількості дійних корів були закуплені нетелі у віці 24–28 місяців української чорно-рябої молочної породи у господарствах України. Ми проаналізували інтенсивність вирощування закупленого ремонтного молодняка і дійшли висновку, що інтенсивність вирощування ремонтних теличок в інших господарствах була незадовільною. Вірогідно нижча жива маса закуплених теличок відмічена у 6, 12 та 18 місяців на 5 кг, 21 та 35 кг ($P>0,999$) відповідно порівняно із теличками власної репродукції.

Враховуючи той факт, що генофонд голштинської породи, використаний для створення української чорно-рябої молочної породи, і нині використовується для подальшого її поліпшення, важливо вивчити особливості росту і розвитку ремонтного молодняка – найважливіші фактори формування високопродуктивного стада з урахуванням частки спадковості за голштинською породою.

У племзаводі СВК ім. Щорса телички різної кровності за голштинською породою народжувались з майже однаковою живою масою 33–34 кг, з перевагою в 1 кг на користь висококровних теличок ($P < 0,95$). Середня жива маса ремонтних теличок як з часткою спадковості за голштинською породою до 75 % так і висококровних (<75 %) у віці 6 місяців була нижчою за стандарт породи на 10 та 16 кг відповідно, проте жива маса теличок з часткою спадковості за голштинською породою до 75 %, була вищою на 6 кг порівняно з висококровними ($P > 0,95$). У віці 12 та 18 місяців незначна перевага у живій масі була за висококровними теличками на 3 та 7 кг відповідно порівняно із теличками з часткою спадковості за голштинською породою до 75 %, вірогідної різниці не встановлено ($P < 0,95$).

Значну різницю у живій масі мали новонароджені телички племзаводу СТОВ «Агросвіт». Так, висококровні телички народжувалися в середньому із живою масою 38 кг, що на 6 кг більше ($P > 0,999$) порівняно із теличками з часткою спадковості за голштинською породою до 75 %. Перевага у живій масі на 4 кг ($P < 0,95$) була за висококровними теличками у 6-місячному віці порівняно з теличками з часткою спадковості за голштинською породою до 75 %. Також перевага у живій масі 12- та 18- місячних теличок на 17 ($P < 0,95$) та 13 кг ($P > 0,999$) відповідно була за висококровними теличками порівняно із тваринами з часткою спадковості за голштинською породою до 75 %. Аналогічна закономірність відмічена і у закуплених тварин СТОВ «Агросвіт». Перевага за живою масою у всі вікові періоди спостерігалась у висококровних тварин, вірогідної різниці між показниками не встановлено ($P < 0,95$).

Різноманітність і подібність росту та розвитку телиць різною мірою зумовлена спадковістю. Генеалогічний аналіз досліджуваних тварин показав, що у СВК ім. Щорса 38,6 % теличок належали до лінії Старбака 352792.79, 26,0 % – до лінії Чіфа 1427381.62, 22, 5 % теличок належали до лінії Валіанта 1650414.73, та 6,5 % – до лінії Елевейшна 1491007.65.

У віці 6 місяців телички всіх ліній мали показники живої маси нижчі стандартних вимог за породою на 12–19 кг. Різниця за живою масою між теличками різних ліній становить 5–7 кг ($P < 0,95$ та $P > 0,95$). У віці 12 місяців міжлінійна різниця за живою масою теличок становить 12 кг ($P > 0,95$).

Особливу увагу надають у господарстві СВК ім. Щорса вирощуванню ремонтних телиць в період з 12 до 18 місяців. Так у 18-місячному віці телички всіх ліній переважали вимоги стандарту на 29–48 кг. Є істотні відмінності між живою масою теличок різних ліній. Різниця становить 19 кг і є вірогідною ($P > 0,99$).

Генеалогічний аналіз стада племзаводу СТОВ «Агросвіт» показав, що досліджувані ремонтні телички належать до відомих ліній голштинської та

української чорно-рябої порід. Зокрема, найбільшу частку у стаді 31,6 % займають представниці лінії Чіфа 1427381.62, до лінії Валіанта 1650414.73 належить 17,4 % тварин, до лінії Старбака 352790.79 – 16,7%, до лінії Інгансера 343514.77 – 9,5 %, до лінії Елевейшна 1491007.65 – 7,4 % голштинської породи, а 3,5 % до лінії Ельбруса 897.78 української чорно-рябої молочної породи.

У віці 6 місяців міжлінійна жива маса теличок коливалася в межах 2–10 кг ($P>0,95$, $P>0,999$). А також була менше стандарту породи на 1–4 кг. Середня жива маса однорічних теличок була на рівні 295–316 кг, що вище стандарту породи на 1536 кг ($P>0,99$ та $P>0,999$).

Середня жива маса 18-місячних теличок лінії Ельбруса 897.78 становила 369 кг, що є нижче стандарту породи на 11 кг. Показники живої маси досліджуваних теличок інших ліній у цьому віці вірогідно вищі ($P>0,999$) і коливаються в межах 424441 кг.

Результатами досліджень встановлено, що інтенсивність вирощування ремонтних телиць впливає на рівень надоїв корів. Спостерігається тенденція до підвищення надоїв за збільшення живої маси досліджуваних телиць у різні вікові періоди. Так, у племзаводі СВК ім. Щорса найвищий надій мають тварини з живою масою у 18-місячному віці 421–429 кг, що вище за стандартні вимоги на 41–49 кг ($P>0,999$). У племзаводі СТОВ «Агросвіт» найвищий надій мають тварини з живою масою у віці 18 місяців 449–451 кг, що вище стандарту породи на 69–71 кг ($P>0,999$).

Порівнюючи системи вирощування ремонтного молодняку двох племзаводів української чорно-рябої молочної породи кращою виявилася система вирощування молодняку з автоматизованою станцією випоювання молочних телят молоком у СТОВ «Агросвіт».

За результатами наших досліджень встановлена міжлінійна різниця за показниками живої маси теличок у різні вікові періоди, що свідчить про можливість селекції за цією ознакою. Підвищення інтенсивності вирощування ремонтних телиць позитивно впливає на їх подальшу молочну продуктивність.

УДК 636.2.083.1

ИЗУЧЕНИЕ ВЛИЯНИЯ РЕЗИНОВЫХ НАПОЛЬНЫХ ПОКРЫТИЙ НА ФИЗИОЛОГИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ КОРОВ

***С. А. Кирикович, М. П. Пучка, А. А. Москалев, И. А. Ковалевский,
Г. М. Татарина, Н. Н. Шматко, Н. А. Балужева, З. М. Нагорная
Республика Беларусь, г. Жодино, РУП «Научно-практический
центр НАН Беларуси по животноводству»***

Животные на мягком покрытии чувствуют себя более естественно и уверенно. Комфорт коровы зависит от характеристики покрытия, на котором